

Handläggare
Petter Bergeå
Telefon: 08-50833648

Till
Utbildningsnämnden
2024-08-29

Motion om språktest

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/276

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om språktest” från Maurice Forslund (KD) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären föreslår att det införs ett språktest för all pedagogisk personal vid stadens för-, grund och gymnasieskolor samt övrig social verksamhet i egen regi som riktar sig till barn och ungdomar. Vidare föreslår motionären också att anställd personal som inte uppnår språkraven ska erbjudas utbildningsinsatser som syftar till att kraven nås.

Utbildningsförvaltningen delar motionärens uppfattning om att medarbetarnas språkkunskaper är en avgörande faktor för elevers språkutveckling. För anställda med svaga svenskkunskaper erbjuder förvaltningen anpassade utbildningsinsatser, utifrån medarbetarnas nivå. Det är även möjligt att använda arbetsprover eller test av olika förmågor som ett komplement till ansökningshandlingar och intervjuer. Förvaltningen bedömer dock att det inte är resurseffektivt eller ändamålsenligt att genomföra språktester av samtliga anställda inom förvaltningen eller att regelmässigt genomföra språktester i samband med rekrytering.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om språktest” från Maurice Forslund (KD) till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionären framför att goda kunskaper i det svenska språket är en grundförutsättning för både den enskildes framtidsutsikter och en god samhällsgemenskap. Särskilt ser motionären att för-, grund- och gymnasieskolan har en central roll i barns och ungdomars språkutveckling, för såväl läsförmågan som skrift- och talspråket. Skolans roll är enligt motionären inte minst viktig för barn och ungdomar som inte har svenska som modersmål i hemmet.

För att skapa de bästa förutsättningarna för stadens barn och ungdomar önskar motionären

- 1) att det införs ett språktest för all pedagogisk personal vid stadens för-, grund och gymnasieskolor samt övrig social verksamhet i egen regi som riktar sig till barn och ungdomar.
- 2) att anställd personal som inte uppnår språkraven ska erbjudas utbildningsinsatser som syftar till att kraven nås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal- och kompetensförsörjning i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 20 augusti 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 22 augusti 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen delar motionärens uppfattning om vikten av att anställda som möter barn och elever har goda språkkunskaper. Det gäller särskilt för barn och elever som inte har svensktalande föräldrar. Att de medarbetare som arbetar närmast barn med svaga svenskkunskaper själva har goda svenskkunskaper är också en förutsättning för att skolan ska kunna uppfylla det kompensatoriska uppdraget. Det är också förutsättning för att personalen ska kunna samarbeta och förstå varandra utan språkliga hinder.

Motionären föreslår att ett språktest ska genomföras för befintlig personal. Det får också antas att den personal som ingår i en rekrytering också ska genomföra motsvarande test.

Utbildningsförvaltningen rekryterar ett stort antal medarbetare varje år och har cirka 16 000 medarbetare anställda idag. Att genomföra språktester på befintlig personal och även låta potentiella medarbetare genomföra tester skulle innebära stora kostnader och även en förlängd rekryteringstid. Eftersom de språkkrav som ställs på medarbetare inom förvaltningen skiljer sig åt skulle också testerna behöva utformas utifrån olika nivåer och syften för att vara ändamålsenliga.

För de flesta tjänster som utlyses vid förvaltningen krävs det en högskoleutbildning vilket innebär att en majoritet av de medarbetare som ingår i en rekryteringsprocess och anställs också har genomgått utbildningar som kräver godkända betyg i svenska.

Förvaltningen anser att de kostnader och den administration som skulle vara förknippad med att genomföra språktester i en sådan omfattning som motionären förslår inte är motiverade. De resurser som ett sådant förfarande skulle ta i anspråk används bättre i andra insatser för att stärka elevers svensk-kunskaper och riktade insatser för att stärka medarbetare med svaga språkkunskaper, enligt förvaltningens bedömning.

Stockholm stad och utbildningsförvaltningen använder kompetensbaserad rekrytering som metod för att säkerställa rätt kompetens vid rekrytering. Den kompetensbaserade rekryteringen syftar till att alla sökande behandlas likvärdigt och att diskriminering inte ska förekomma. Det är möjligt att använda arbetsprover eller test av olika förmågor som ett komplement till ansökningshandlingar och intervjuer. Det kan till exempel vara test av språkkunskaper eller andra förmågor som är viktiga för den aktuella tjänsten. Inom utbildningsförvaltningen är det den rekryterande chefen som ansvarar för rekryteringen som bestämmer om tester ska användas. Chefen kan också ta stöd av rekryteringstjänster om det är motiverat, till exempel från serviceförvaltningen.

Medarbetare som har svaga språkkunskaper har redan idag möjligheten att få svenskundervisning som en kompetensutvecklingsinsats. Utbildningen finns på flera nivåer, däribland svenska som andraspråk på grundläggande nivå och svenska som andraspråk på gymnasienivå.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för barns

rättigheter eller jämställdhet. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Petra Nergårdh
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion om ”språktest”

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>